

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Susi, M. 2019. Nousut-festivaali kiidatti tuoreita ammattilaisia teatterin kentälle. Talk-verkkolehti, TAIDE 3.10.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/taide/nousut-festivaali-kiidatti-tuoreita-ammattilaisia-teatterin-kentalle/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Susi, M. 2019. Nousut-festivaali kiidatti tuoreita ammattilaisia teatterin kentälle. Online Magazine Talk, Art 3.10.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/taide/nousut-festivaali-kiidatti-tuoreita-ammattilaisia-teatterin-kentalle/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Marja Susi

lehtori, esittävät taiteet, Turun AMK / Taideakatemia

Nousut-festivaali kiidatti tuoreita ammattilaisia teatterin kentälle

Avainsanat: taide, taideakatemia, teatteri-ilmaisun ohjaus

Teatteri-ilmaisun ohjaaja -koulutuksen opiskelijat aloittivat lukuvuoden erityisen kiinnostavissa ja inspiroivissa merkeissä TEHDAS Teatterin, Turun ammattikorkeakoulun ja Oiva-hankkeen (ESR) yhdessä järjestämässä alumnitilaisuudessa. Alumnitilaisuus oli osa ensimmäistä kertaa järjestettävää Nousut-festivaalia, jonka päämääränä oli ottaa koppi juuri valmistuneiden opiskelijoiden töistä ja tuoda ne parrasvaloihin. Teatteri-ilmaisun ohjaaja -koulutuksessa tehdään yhteistyötä alan toimijoiden kanssa ja kehitetään pedagogisia ratkaisuja, jotta opiskelija saisi niin opintojensa aikana kuin työelämän kynnykselläkin monipuoliset valmiudet työelämään.

Idea **Nousut-festivaalista** oli syntynyt TEHDAS Teatterin johtajan **Venla Luoman** aloitteesta hänen tavattuun teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijoita opintoihin kuuluneen tutustumiskäynnin yhteydessä. Opiskelijat toivoivat, että jo opintojen loppuvaiheessa ja heti valmistumisen jälkeen heillä olisi mahdollisuus tuoda näkyville omaa taiteellista osaamistaan ja ohjaustöitään.

"Taidealoilla vastavalmistuneet ammattilaiset joutuvat usein aloittamaan melko lailla tyhjästä ennen kuin oma työ tulee tunnetuksi ja asettuu osaksi muuta ammattikenttää."

Tilanne voi tuntua haastavalta siksi, että alalla ei ole paljoa varsinaisia valmiita työpaikkoja. Siksi on erityisen hienoa, että turkulainen teatteri ja sen puitteissa toimivat ammattilaiset tarttuivat haasteeseen.

TEHDAS Teatteri, Turun teatterisäätiö ja Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemia mahdollistamassa Nousut-festivaalia

TEHDAS Teatteri sai rahoitusta festivaalin järjestämiseen Turun teatterisäätiöltä. Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemia tarjosi valmistuneille opiskelijoille kesän aikana harjoitustilaa sekä teatteritekniikkaa ja koordinaatiotukea.

Elokuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestetyn Nousut-festivaalin tunnelma oli ainutlaatuisen hieno ja toivoa herättävä, ja kaikki olivat yksimielisen iloisia järjestelyjen sujumisesta. Voi sanoa, että Nousut-festivaali oli tekijöilleen aito onnistumisen kokemus. Tapahtuman tiedotuksen mukaan festivaali oli ylityslaulu uudelle, yhteistyölle ja uusille avauksille. Nousut opetteli uudelleensovittamista ja juhli hetkeä, jolloin jalat irtoavat maasta! Kukin työ esitettiin festivaalin aikana kaksi kertaa yleisölle, lisäksi ohjelmaan kuului Q & A -tilaisuus ohjaajille sekä festivaaliclubi.

Mentorit saattamassa teatterin työelämään

Elokuun festivaalissa mukana olleet taiteilijaryhmät työstivät esityksiään läpi kesän ammattitaiteilijoista kootun mentoriryhmän tuella. Mentorit kävivät katsomassa kevään 2019 aikana teatteri-ilmaisun ohjaajien taiteellisia opinnäytetöitä. Kyseessä ei ollut kilpailu, vaan mukana olleet kolme ryhmää valikoituivat siksi, että niiden produktiot oli mahdollista toteuttaa teknisesti TEHDAS Teatterin tiloissa ja ne olivat myös dramaturgisesti mielekkäitä eteenpäin vietävissä. Jokainen mukaan hakenut ohjaaja sai oman kirjallisen palautteen raadilta, mikä oli todella arvokas asia valmistuville ohjaajille.

Nousut-festivaaleilla nähtiin keväällä 2019 valmistuneiden teatteri-ilmaisun ohjaajien **Valteri Alasen, Tuija Lappalaisen** sekä **Jutta Lahtisen** opinnäytetyöt. Kukin heistä sai harjoitusvaiheeseen mukaan mentoriparin, joka sparrasi heitä ohjaustyön uudelleen rakentamisessa. Mentoreina toimivat Turun taideakatemia-alumnit, nukketheateritaiteilijat **Antti-Juhani Manninen, Pia Kalenius** ja **Maiju Tainio**. Lisäksi tärkeänä teknisenä mentorina toimi TEHDAS Teatterin tekniikkavastaava **Jarkko Forsman**.

Loikkaustaidot siivittävät ylittämään ammattialojen rajoja ja löytämään paikkansa uusissa ympyröissä

Olemme järjestäneet teatteri-ilmaisun ohjaajakoulutuksessa aiemmin alumnitilaisuuden, jossa pohdimme yhdessä alumnien ja opiskelijoiden kanssa oman osaamisen rajoja ja niin kutsuttua loikkausosaamista. Mukana olleet alumnit olivat laajentaneet omaa ammattiaan ja risteyttäneet taiteilijan ammatti-identiteettiä esimerkiksi tulevaisuuden tutkimukseen, työelämäinterventioihin sekä terveydenhoitoon.

Elokuun alumnitilaisuudessa käänsimme katseen tarinallisesti siihen, miten Nousut-mentoroinnissa mukana olleet alumnit näkevät taiteilijuiden ja oman ammatillisen polkunsa johtaneen taideopintoihin. Tapahtumassa paneelikeskustelua luotsasi lehtori **Marja Susi**.

"Paneelikeskustelussa mukana olleiden mentoreiden kertomukset olivat aito ja kannustava esimerkki rohkeudesta astua marginaaliin ja liputtaa taiteen puolesta, mutta myös siitä, että taiteilijan ammattiin itsessään liittyy kyky loikata traditioista muualle ja soveltaa osaamistaan yllättävissä konteksteissa."

Tällä hetkellä puhutaan paljon taide- ja koulutuspolitiikassa taiteen tuomisesta uusiin ympäristöihin, taiteilijan ammattiroolien uudelleen näkemisestä ja liikkumisesta eri alojen välillä. Mitä tämä voi olla vasta valmistuneelle teatteri-ilmaisun ohjaajalle?

Sattumat, uskaltaminen, haltioituminen, tekeminen ja oikean ihmisen kohtaaminen urapolulla

Kaikki kolme mentoria kertoivat siitä, miten he olivat sattuman, oman uskaltamisen ja haltioitumisen taidon ohjaamina päätyneet opiskelemaan Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiaan. Kun omana opiskelualana on hyvin vähän jos lainkaan tunnettu nukketheateri, tie pintoihin ei ole ollut kenellekään lapsesta tai nuoresta asti päämäärätietoisesti tiedossa.

"Kullakin mentorilla oli persoonallinen, erityislaatuinen urapolku, ja opintoihin oli päädytty tekemisen, oikean ihmisen kohtaamisen tai vaikuttavan esityksen näkemisen seurauksena."

Ehkä kukaan paikalla olleista ei osannut odottaa niin hauskoja, koskettavia ja erityislaatuisia tarinoita kuin saimme kuulla. Paikalla ollut yleisö, kaikki teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijat sekä opettajat, kuuntelivat intensiivisesti mentorien ajatuksia omasta tiestä alalle ja ammatista valmistumisesta tähän päivään asti. Opiskelijat kokivat iltapäivän sisällön merkitykselliseksi, ja toiminnalle toivottiin jatkuvuutta.

Oiva-hankeessa tukea urapolulle

Nousut-festivaali, alumnitilaisuus ja paneelikeskustelu osana sitä ovat osa Turun ammattikorkeakoulussa parhaillaan käynnissä olevaa **Oiva-hanketta**. Hankkeen (1.4.2018 – 31.12.2020) päätoteuttajana on Metropolia Ammattikorkeakoulu, jossa vastuuyksikkönä toimii musiikin osaamisalue. Osatoteuttajina ovat Turun ammattikorkeakoulu (teatteri-ilmaisun ohjaajat), Hämeen ammattikorkeakoulu (ympäristösuunnittelijat), Lapin ammattikorkeakoulu (liikunnanohjaajat) sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulu (kulttuurituottajat). Hankkeen sisältö liittyy opiskelijoiden esittämään huoleen valmistumisen jälkeisestä uran alkuvaiheesta.

"Tavoitteena on muun muassa tukea opiskelijan mielekästä ja arvokasta urapolkua niillä aloilla, joilla tutkinnon jälkeen tuleva työtehtävä ei ole itsestään selvä."

Oiva-hankeessa mietitään sitä, miten luoda sellaiset valmiudet, että valmistunut opiskelija voi urapolkunsa aikana muuttuvassa työelämässä profiloitua osaamistaan. Miten ohjata häntä tunnistamaan oman osaamisensa soveltamismahdollisuuksia muuttuvassa työelämässä? Tällä kertaa halusimme tehdä siirron kohti omaa ydintä ja taiteilijan ammattiin arvokasta, uskaliaasta ja luovaa ominaislaatua. Jotta omaa osaamista voi miettiä laajemmin, pitää tunnistaa oma taiteen traditio ja erityisyys. Tästä saimme kuulla kannustavia ja riemastuttavia, aitoja esimerkkejä Nousut-festivaalin mentoreilta.

Oiva-hankeessa opiskelijaa myös autetaan tunnistamaan oma osaamisensa ja mahdollistetaan rajapinta johonkin odottamattomaan, joka ei juonnu oman alan traditiosta. Samalla benchmarkataan, miten syntyy ns. loikkaosaaminen eli kyky ja uskallus loikata oman alansa traditioista muualle ja soveltaa osaamistaan yllättävissä konteksteissa.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

03.10.2019

